

LA /Ulla Suotunen

16.4.2026

JO/ Erja Mesikämmen

Valtiovarainministeriö

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö VN/32997/2025 julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain 10 ja 11 §:n kumoamisesta sekä Kansallisarkistosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta: Eläketurvakeskus korostaa selkeän ja valtakunnallisesti yhdenmukaisen tiedonhallinnan tuen tarvetta julkista hallintotehtävää hoitaville yksityisille toimijoille tiedonhallintalautakunnan lakkauttamisen jälkeen

Eläketurvakeskus katsoo, että tiedonhallintalautakunnan lakkauttamisen yhteydessä on välttämätöntä varmistaa selkeä ja valtakunnallisesti yhdenmukainen tiedonhallinnan tuki myös julkista hallintotehtävää hoitaville yksityisille toimijoille. Ilman saatavilla olevaa riittävää tukea on riski tiedonhallintalain epäyhtenäisestä soveltamisesta.

Lisäksi Eläketurvakeskus katsoo, että Kansallisarkistosta annetun lain 2 §:n ehdotettua muotoilua tulee täsmentää, koska säännöksestä ei ilmene, miltä osin sitä sovelletaan yksityisiin toimijoihin niiden käyttäessä julkista valtaa.

Eläketurvakeskus lausuu esityksestä, koska tiedonhallintalautakunnan arviointi kohdistuu myös säännöksiin, joita sovelletaan osin työeläkealan toimijoihin niiden hoitaessa julkista hallintotehtävää. Nämä säännökset liittyvät tietoaaineistojen saatavuuteen (19 ja 24 a ja 24 b §), tietoaaineistojen sähköiseen luovutustapaan (22–24 §) sekä asianhallintaan ja palvelujen tiedonhallintaa koskevien vaatimusten toteuttamiseen (6 luku).

Tiedonhallintalain 10 ja 11 §:n kumoaminen lisää epäyhtenäistä soveltamista julkista hallintotehtävää hoitavilla yksityisillä toimijoilla

Tiedonhallintalain 10 ja 11 §:n kumoaminen ja sitä kautta tiedonhallintalautakunnan lakkauttaminen vähentää yhdenmukaista ja ennakoitavaa soveltamista sekä lisää tulkintariskejä tilanteissa, joissa julkista valtaa käyttää muu kuin viranomainen. Esityksen mukaan valtiovarainministeriö jatkaa tiedonhallinnan ohjausta nykyisten tehtäviensä sekä informaatio-ohjauksen keinoin.

On epäselvää, miten tiedonhallintalain soveltamista koskeva ohjaus ja neuvonta tosiasiallisesti tavoittaa yksityiset toimijat tiedonhallintalautakunnan lakkauttamisen jälkeen.

Julkista hallintotehtävää hoitava yksityinen toimija on voinut seurata tiedonhallintalautakunnan ohjeistusta tiedonhallintalautakunnan sivuilta. Eläketurvakeskus on huomionnut toiminnassaan esimerkiksi

LA /Ulla Suotunen

16.4.2026

JO/ Erja Mesikämmen

tiedonhallintalautakunnan suosituksen automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönotosta ja käytöstä.

Ei ole toivottavaa, että tiedonhallintalain säännösten soveltaminen eriytyy julkista valtaa käytettäessä riippuen siitä, hoitako tehtävää viranomainen vai yksityinen toimija.

Kansallisarkistosta annetun lain 2 §:ää tulisi täsmentää yksityisten toimijoiden osalta

Eläketurvakeskuksen mielestä säännöstä Kansallisarkiston tehtävistä tulisi täsmentää, sillä säännöksen uusi muotoilu jättää epäselväksi, miltä osin säännöstä on tarkoitus soveltaa julkista hallintotehtävää hoitaviin yksityisiin toimijoihin. Lisäksi tarvittava tiedonhallinnan asiantuntemus tulisi varmistaa Kansallisarkiston tehtävissä. Tiedonhallintalautakunnan lakkauttamisen myötä Kansallisarkisto hoitaisi säilytystarpeen määrittämistä ilman tiedonhallintalautakunnan asiantuntemusta. Eläketurvakeskus kiinnittää huomiota siihen, että tämä vaatii Kansallisarkistolta resurssien suuntaamista.

Eläketurvakeskus

Katri Raatikainen

Karoliina Kiuru